

Звіт за результатами моніторингового дослідження навчальних досягнень з української мови учнів/учениць 10 класів (грудень 2022)

У спеціалізованій школі №264 в моніторинговому дослідженні взяли участь 106 респондентів, з них - **47** учнів 10-их класів.

Більшість учнів 10-их класів продемонстрували достатній та високий рівні засвоєння навчального матеріалу, зокрема:

- розуміють суть понять «лексична норма», «лексичне значення слів», «лексична помилка» (80,9%);
- знають та пояснюють лексичне значення слів і фразеологізмів (95,7%);
- визначають випадки порушення лексичної норми (80,9%);
- розрізняють слова власне українські й запозичені (89,3%);
- усвідомлюють відмінність між лексичними та фразеологічними синонімами та антонімами (95,7%);
- розуміють суть понять «орфоепічна норма», «орфоепічна помилка», «милозвучність», «наголос» (70,2%);
- засвоїли правила чергування *у/в* та *і/й* як засобів милозвучності (59,5%);
- знають основні правила вимови голосних і приголосних звуків (65,9%);
- засвоїли основні правила наголошування слів (17%);
- засвоїли правила зміни приголосних при збігові їх у процесі словотворення (85,1%);
- виявляють порушення орфографічної норми (87,2%);
- знають правила орфографії (вживання апострофа (89,3%), м'якого знака (90%), спрощення приголосних (76,5%)).

Результати моніторингу виявили наявність певних труднощів у засвоєнні правил наголошування слів (неправильно відповіли 82,9%), а також у визначенні власне українських лексем (неправильно відповіли 74,4%).

Рекомендації

За результатами моніторингового дослідження навчальних досягнень з української мови рекомендовано ввести в уроки української мови тематичні п'ятихвилинки, під час яких практично вправлятися щодо визначення наголосів, дотримання орфоепічних норм, збагачення лексичного запасу учнів. Рекомендовано організовувати спостереження за роллю виучуваного лексичного явища у зразкових текстах різних стилів, використовуваних як дидактичний матеріал під час виконання вправ як у класній роботі, так і в домашніх завданнях. Доречно виокремлювати вправи на порівняння текстів чи речень з метою виявлення допущених в одному з них лексичних помилок,

якнайчастіше вдаватися до редагування. Поглиблюючи знання з лексикології, необхідно приділяти увагу безупинному вдосконаленню орфографічних навичок. Головні причини орфографічних помилок – недостатня сформованість в учнів уміння застосовувати на практиці здобуті знання, відсутність навичок самоконтролю, орфографічної пильності. Переорієнтація на компетентнісний підхід сприяє розширенню можливостей освітнього простору: передусім учні мають навчитися працювати з різноманітними інтернет-джерелами. Відтак, роль самостійної пізнавальної діяльності учнів має бути посилено. Інтернет-сервіси для вивчення та вдосконалення української мови, зокрема підвищення рівня орфографічної грамотності, можна знайти на ресурсі Уповноваженого із захисту державної мови за адресою: [Онлайн-ресурси з вивчення української мови | Уповноважений із захисту державної мови \(mova-ombudsman.gov.ua\)](http://mon.gov.ua) Корисним може бути поданий на цьому ресурсі тренажер з правопису української мови, теоретичні положення в якому поєднано з практичними завданнями, що сприяє вдосконаленню правописних навичок: [Тренажер з правопису української мови. Вправи онлайн \(on-line\). \(webpen.com.ua\)](http://webpen.com.ua) Щодо змін, що відбулися в новій редакції «Українського правопису» (2019 р.), для самостійного опрацювання учням можна порекомендувати:

1. Український правопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>
2. Новий Український правопис. Коментарі, завдання та вправи. 5–11 класи/ упоряд. О.Г.Куцінко. – Х.: Вид група «Основа», 2019.